

Veliki petak novim križnim putem u Petrovom Selu

FOTO: TÍMEA HORVÁT

9. stranica

Bazične ustanove

3. stranica

Dvodnevni posjet Jánosa Ádera Hrvatskoj

4. – 5. stranica

Salantski kazivači stihova

7. stranica

Komentar

Vrijeme žetve

Kako tko sije, tako će i žeti! – starozavjetna je mudrost koja nas poučava, ali i potiče na rad. Da bismo ubirali plodove, trebamo najprije sijati, saditi, a onda i njegovati posijano i posađeno.

Ovih dana na mrežnim stranicama nadležnog ministarstva objavljeni su iznosi potpore za obavljanje javnih zadaća mjesnih i područnih samouprava za 2017. godinu. Ukratko se može zaključiti da je slika, kao i prijašnjih godina, od narodnosti do narodnosti, od županije do županije, od naselja do naselja, od samouprave do samouprave, uistinu vrlo različita, što nam svjedoči i bodovno vrednovanje zapisnika odnosno iznos dodijeljene potpore.

Koliko je takav način raspodjele sredstava odraz stvarnog učinka? Nema dvojbe da takav način dodjele dodatne potpore, osim stvarnog djelovanja, najviše ovisi o određenoj administrativnoj djelatnosti, o vođenju i sastavljanju zapisnika.

Dijeleći mišljenje mnogih, ipak mislim da je stvarni rad jedne samouprave nemoguće vrednovati prema zapisnicima i donesenim odlukama, te da je to ne samo podcjenjivanje nego i potpuno omalovažavanje svega onoga što pojedinci rade iz ljubavi u svome slobodnom vremenu, a na dobrobit svoje zajednice, za njezin opstanak, i to – s vrlo rijetkim iznimkama – bez ikakve naknade. Dakako, sve ovisi o pojedincima, predsjedniku ili zastupnicima narodnosnih samouprava, pa i mjesnom ili županijskom bilježniku, odnosno voditelju zapisnika.

S druge strane uočavamo vrlo zanimljive podatke koji nam unatoč navedenom otkrivaju veće zalaganje jednih, a manje ili baš nikakvo zalaganje drugih. Po primjeru jednih možemo vidjeti da se može ostvariti i maksimalni „učinak“ od 100 bodova uz potporu u iznosu od 2 677 600 forinta za mjesne, odnosno 3 632 000 za područne samouprave, ali i minimalni od 1 boda uz potporu u iznosu od 26 700 odnosno od 36 320 forinta. Osim toga može se i neostvariti pravo na potporu ili pak ostvariti učinak od 0 bodova, što je nepojmljiva razlika.

Uprkos tome što se kriteriji vrednovanja nisu bitno mijenjali, posljednjih godina više puta bilo je promjena u uvjetima dodjeljivanja, rokovima, te načinu obračuna. Vjerujemo da je konačno došlo do ustaljivanja, koje će sljedeće godine rezultirati većim brojem bodova, iako to ne znači i znatno veću potporu. S. B.

Glasnikov tjedan

Za nepunu godinu dana parlamentarni izbori bit će „tjedan dana“ ispred ili iza nas i mi ćemo znati tko će zastupati Hrvate u Mađarskoj u glasnogovorničkoj ulozi u Mađarskom parlamentu u sljedećem parlamentarnom ciklusu. Za dvije godine su izbori za narodnosne samouprave i lokalne organe vlasti. Mađarska je politička scena već danas dobrano uzavrela i radi se svim snagama radi postizanja što boljeg izbornog rezultata. Sredinom veljače zamjenik državnog tajnika za narodnosne civilne i društvene veze na postavljeno pitanje „Jesu li u planu usuglašavanja s parlamentarnim glasnogovornicima, odnosno sa Savezom državnih narodnosnih samouprava o promjenama narodnosnog ili izbornog zakona?“, odgovorio je: Ako Savez državnih samouprava inicira

promjene izbornoga zakona, naravno da stojimo na raspolaganju, otvoreni smo za stručna usuglašavanja.

Čuli smo da je oformljena Savezu narodnosnih sabala djelovati po tom zaiz zapisnika sa sjednica ra Mađarskog parlamenta kušava sastaviti materijal bor čeka taj materijal samouprava. Krajem ožuj-zapisnika) održan je nestručnjaka u svezi s prosnog zakona. Sredinom vodno, studirati poslani strane Saveza državnih

Na parlamentarnim izborima, po zakonu 13 nacionalnih zajednica u Mađarskoj, ima pravo birati svaka svojega glasnogovornika u Mađarski parlament sa svim pravima, osim onoga najvažnijega s pravom glasa.

Tako i hrvatska zajednica u Mađarskoj.

stručna skupina pri moupnava koja bi treditku. Ovih mjeseci Narodnosnog odbosaznajemo da se potte da Narodnosni odod Saveza državnih ka (saznajemo iz istih formalan sastanak mjenama narodnotravnja počeo se, naradni materijal sa samouprava Narodnosnom odboru, načinjen nakon neformalnog sastanka s predsjednicima državnih samouprava i narodnosnih glasnogovornika, a i Narodnosni odbor složio je svoj radni materijal. I tako je 25. travnja kao peta točka dnevnog reda sjednice narodnosnog odbora bila predviđena rasprava o prijedlozima izmjene Zakona o narodnostima (2011. évi CLXXIX. törvény).

Sve u svemu, vratimo se parlamentarnim izborima na kojima, po zakonu 13 nacionalnih zajednica u Mađarskoj, ima pravo birati svaka svojega glasnogovornika u Mađarski parlament sa svim pravima, osim onoga najvažnijega s pravom glasa. Tako i hrvatska zajednica u Mađarskoj.

Sve u svemu, vratimo se parlamentarnim izborima na kojima, po zakonu 13 nacionalnih zajednica u Mađarskoj, ima pravo birati svaka svojega glasnogovornika u Mađarski parlament sa svim pravima, osim onoga najvažnijega s pravom glasa. Tako i hrvatska zajednica u Mađarskoj.

Za to trebalo je, po važećem izbornom zakonu, biti na listi koju imaju pravo po slovu zakona sastavljati isključivo državne samouprave, a prvi s liste, bez obzira na broj glasova (dovoljan je i jedan glas), dobiva glasnogovornički mandat. Sadašnji glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj na izborima 6. travnja 2014. godine je s liste Hrvatske državne samouprave kao prvi na listi (u društvu još osam imena) dobio glasnogovornički mandat. Hrvatska državna lista osvojila je 2014. godine 1196 glasova od 1623 birača registriranih u hrvatskome biračkom popisu. Tada je Hrvatska državna samouprava kao, postavljač Hrvatske državne liste, za izbornu kampanju dobila 21,2 milijuna forinti.

Blizu smo parlamentarnih izbora, nećemo se ni okrenuti, i travanj ili svibanj 2018. godine je tu.

Branka Pavić Blažetin

ZAPOČINJU PROLJETNI MATURALNI ISPITI

Sukladno privitku br. 1 naredbe 12/2016. (VI.27.) Ministarstva ljudskih resursa proljetni maturalni ispiti 2017. godine započinju 5. svibnja i traju do 30. lipnja 2017. Dana 5. svibnja u 8 sati bit će pismeni ispiti zrelosti na srednjem i visokom stupnju iz materinskoga jezika i književnosti, 8. svibnja, također u 8 sati, iz mađarskoga jezika i književnosti kao stranog jezika, 9. svibnja iz matematike, a 10. svibnja iz povijesti. Pismeni maturalni ispiti završavaju se 26. svibnja, ispitom iz ruskog i drugih živih jezika, koji nisu navedeni među ispitnim predmetima. Usmeni ispitom na visokome stupnju bit će od 8. do 15. lipnja, na srednjem stupnju pak od 19. do 30. lipnja.

Postadoše bazične obrazovne ustanove

Svečano uručivanje naslova „Bazična obrazovna ustanova“ upriličeno je 20. travnja u Budimpešti, što ga je objavio Državni ured obrazovanja u suradnji s Pedagoškim obrazovnim središtima. Sveukupno 25 narodnosnih ustanova proglašeno je obrazovnim središtem, 11 njemačkih, po četiri slovačka i hrvatska, dvije rumunjske, tri romske i jedna srpska. Od hrvatskih narodnosnih ustanova taj naslov osvojile su četiri: serdahelska Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“, keresturska Hrvatska osnovna škola „Nikola Zrinski“ (osnovne škole s programom predmetne nastave hrvatskoga jezika), petrovošelska Dvojezična hrvatska osnovna škola i koljnofska Osnovna škola i dječji vrtić „Mihovila Nakovića“ (škole s dvojezičnim programom).

Državni ured za obrazovanje objavio je poziv dobivanja naslova „bazična obrazovna ustanova“, poradi jačanja uspješnosti pedagoškog rada općenito u državi u suradnji s obrazovnim ustanovama koje su voljne podijeliti svoja dobra iskustva, pružaju mogućnost za održavanje stručnih radionica i žele biti partneri u organiziranju raznih natjecanja, usavršavanja. Bazične će ustanove ubuduće biti svojevrsni katalizatori u stručnom razvoju obrazovanja, odnosno potpomagati će u dostupnosti pedagoško-stručnih usluga, koje osigurava Pedagoški obrazovni centar. Obrazovne su ustanove trebale predati natječaj do 31. siječnja 2016. g. kod nadležnoga Pedagoškog centra za narodnosne ustanove. Naslov su mogle osvojiti one ustanove koje su mogle dokazati da svojim djelovanjem odgovaraju suvremenim zahtjevima i mogu biti uzori dobre prakse i drugim obrazovnim ustanovama. Kod narodnosnih ustanova škole trebaju odgovarati osobitim načelima, uzima se u obzir i broj narodnosnih ustanova u regiji, njihov položaj, broj učenika koji je pohađaju, odnosno broj nastavnika. Narodnosne ustanove koje postaju bazičnima trebaju prihvatiti zadatke vezane uz vodoravnu po-

Osnovna škola „Nikola Zrinski“

Zgrada Dvojezične škole u Petrovom Selu za učenike od 1. do 4. razreda

Osnovna škola „Mihovil Naković“

Osnovna škola „Katarina Zrinski“

djelu znanja među narodnostima. Narodnosna ustanova treba da bude uzorna u očuvanju nacionalne samobitnosti, u razvijanju narodnosnog jezika, povijesti, narodopisa, književnosti i kulture, treba nuditi izvannastavne aktivnosti s narodnosnom tematikom, surađivati s drugim narodnosnim ustanovama (kulturno-prosvjetnim), raspolagati suradnjom s ustanovama iz matične domovine. Ustanove koje su osvojile naslov „bazična obrazovna ustanova“ potpisale su sporazum o međusobnoj suradnji s Državnim uredom za obrazovanje na tri godine. Od trenutka potpisivanja sporazuma ustanove će rabiti naslov „bazična ustanova Državnog ureda za obrazovanje“. Naslov se može osvojiti uzastopce više puta. Ustanove koje dobivaju taj naslov obvezatne su uvrstiti dodatne djelatnosti u plan rada, a jednako tako podnijeti godišnje izvješće o ostvarenim programima vezanim uz ulogu bazične ustanove. Nakon potpisivanja sporazuma djelatnici ustanove sudjelovat će u obrazovanju u svezi s djelatnošću bazične ustanove.

beta

Dvodnevni posjet Jánosa Ádera Hrvatskoj

Bilateralni razgovori Grabar-Kitarović – Áder

U dvodnevnome službenom posjetu Hrvatskoj 12. – 13. travnja, na poziv predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, boravio je predsjednik Mađarske János Áder. On je vodio službene razgovore s Kolindom Grabar-Kitarović, održani su bilateralni razgovori službenih izaslanstava Republike Hrvatske i Mađarske u predsjedničkim dvorima na Pantovčaku. Jánosa Ádera na radnom ručku primio je hrvatski premijer Andrej Plenković. Kolinda Grabar-Kitarović dala je svečanu večeru u čast Jánosa Ádera, a drugoga dana Áderova službenog posjeta Republici Hrvatskoj dvoje predsjednika u Mađarskom institutu u Zagrebu pribivali su otvaranju dviju putujućih izložaba o životu i spomenu na mađarskoga kralja sv. Ladislava I.

Kolinda Grabar-Kitarović i János Áder

Kolinda Grabar-Kitarović 12. travnja na Pantovčaku primila je predsjednika Jánosa Ádera. Razgovaralo se o otvorenim pitanjima između dviju država u područjima energetike, prometa, prekogranične suradnje i migracija.

Grabar-Kitarović čestitala je Áderu na ponovnom izboru za predsjednika Mađarske. Na zajedničkoj konferenciji za medije Grabar-Kitarović istaknula je da odnose dviju država posljednjih godina opterećuje nekoliko otvorenih pitanja, no kako ona "ne bi trebala biti zapreka suradnji".

"Snažne poveznice i zajednički interesi trebaju stvarati povoljno okruženje za rješavanje otvorenih pitanja, od slučaja INA-e i MOL-a, do ostalih pitanja iz područja energetike, prekogranične suradnje i migracijske politike", rekla je Grabar-Kitarović.

Grabar-Kitarović izrazila je uvjerenje da će Mađarska i dalje podržavati Hrvatsku da što prije postane dijelom šengenskog

prostora, te je naglasila da se s Áderom složila da zapadnobalkanska migrantska ruta mora ostati zatvorena, a dijalog s Turskom nastavljen.

Prije svega treba štititi vanjske granice, što podrazumijeva i granice Hrvatske, kako bi se izbjegla potreba nadzora na granicama unutar Unije, uključujući i onu hrvatsko-mađarsku, suglasilo se dvoje čelnika.

Razgovarali su i o položaju mađarske i hrvatske manjine u dvjema državama, pri čemu je Grabar-Kitarović izrazila nadu da će hrvatski predstavnik u Mađarskom parlamentu u budućnosti dobiti status punopravnoga člana Parlamenta, a ne samo glasnogovornika, kakav mu je trenutni status. Naglasila je da je Hrvatskoj posebno važna izgradnja Hrvatskog kazališta u Pečuhu.

Jedan od važnijih projekata za obje države jest LNG terminal na Krku koji će omogućiti veće nabave plina i izgradnju reverzibilnih konektora, istaknula je Gra-

bar-Kitarović. „Projekt je važan i za Hrvatsku i za Mađarsku zbog diverzifikacije opskrbe i širenja mogućnosti nabave plina", kazao je predsjednik Áder.

Razgovaralo se i o dovršetku željeznikog koridora između Rijeke i Budimpešte, te cestovnog koridora između Ploča i Budimpešte. Áder je otkrio da će Mađarska svoju dionicu te ceste do hrvatske granice izgraditi u roku tri godine.

Mađarski predsjednik zamolio je Grabar-Kitarović da skrene pozornost na otvaranje novih graničnih prijelaza. Posljednji put to je učinjeno 2008., a sada postoji prevelik razmak između njih, pedesetak kilometara, što nije povoljno glede prekogranične komunikacije, istaknuo je Áder.

Pozvao je i na ponovno otvaranje razgovora o zajedničkom istraživanju i proizvodnji ugljikovodika na području zajedničke granice. Spomenuo je i potrebu interkonekcije plinskih sustava, te modernizaciju jadranskog naftovoda.

Jánosa Ádera primio je i hrvatski premijer Andrej Plenković. Šetnja zagrebačkom ulicom

Oboje predsjednika naglasilo je da pitanje INA-e i MOL-a nije u njihovim ovlastima i oni se ne namjeravaju miješati, no žele biti katalizator kako bi se riješilo to pitanje koje opterećuje međusobne odnose.

Áder reče da je MOL uložio sredstva u razvoj INA-e, te Hrvatska, želi li otkupiti njegov udio u toj tvrtki, treba ta sredstva vratiti Mađarskoj.

Bilateralnim razgovorima službenih izaslanstava Republike Hrvatske i Mađarske sudjelovao je i zastupnik mađarske nacionalne manjine u Hrvatskome saboru Robert Jankovics.

Plenković s Áderom o bilateralni i gospodarskim odnosima

Premijer Andrej Plenković razgovarao je 12. travnja u Zagrebu s predsjednikom Mađarske Jánosom Áderom o dvostranim odnosima i mogućnostima produbljivanja gospodarske suradnje, posebno u području trgovine, investicija i turističke razmjene, priopćio je Premijera ured.

Plenković je u razgovoru kazao da je Mađarska važan gospodarski partner Hr-

vatske i ocijenio da su gospodarski odnosi dinamični te da se razvijaju kroz brojne sektore, od trgovinske i turističke razmjene, preko investicija do energetike i prometa.

Prema priopćenju, dvije su strane naglasile važnost Mješovitog odbora za suradnju između dviju vlada kao zajedničkog okvira za održavanje odnosa na različitim razinama i stručnim forumima, za mađarsku nacionalnu manjinu u Hrvatskoj, jednako kao i za hrvatsku nacionalnu manjinu u Mađarskoj.

Glede suradnje u okviru EU-a, Plenković i Áder usuglasili su se da je potrebno zajedničko djelovanje prema Europskoj komisiji kao i upravljanje procesima vezanim uza sustavne nadzore na granicama.

Sastanku je pribivao i zastupnik mađarske nacionalne manjine u Hrvatskome saboru Robert Jankovics.

Svečana večera u čast Jánosa Ádera

Prvog dana posjeta Jánosa Ádera Hrvatskoj, 12. travnja, predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović u njegovu čast dala je svečanu večeru u predsjedničkoj palači na

kojoj su pribivali mađarski gospodarstvenici, predstavnici znanstvenog, kulturnog i sportskog života, predstavnici mađarskih udruga u Hrvatskoj, a kako saznaje Medijski centar Croatica, pozivu su se odazvali i HDS-ov predsjednik Ivan Guban te glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp.

Godina sv. Ladislava

Drugoga dana službenog posjeta Hrvatskoj, 13. travnja, predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović i predsjednik Mađarske János Áder bili su, uz brojne uzvanike, u zagrebačkome Mađarskom institutu otvaranju dviju putujućih izložaba o životu i spomenu na mađarskoga kralja sv. Ladislava I.

Izložbu je otvorio mađarski državni tajnik za nacionalnu politiku Árpád Potápi, a nazočnima se obratila državna tajnica u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova Zdravka Bušić. Potápi kazao je da je očuvanje ostavštine sv. Ladislava zajednički zadatak Mađara i Hrvata, što na poseban način ističu izložbe na kojima su prikazane freske o životnome putu viteza kralja koje su stigle u Zagreb koji ponosno čuva njegovu baštinu i moći. Izvijestio je da će izložbe obići mađarske zajednice karpatškoga bazena i dijaspore, a panoe koji su prevedeni na hrvatski jezik darovat će se Mađarskom institutu u Zagrebu, a zahvalio ravnatelju instituta Dinku Šokčeviću na suradnji u njihovu nastanku.

Državna tajnica Bušić naglasila je da su izložbe priređene u čast 940. obljetnice stupanja sv. Ladislava I. Arpadovića na ugarsko prijestolje i 825. obljetnice njegova proglašenja svetim. Podsjetila je da je sv. Ladislav ostavio iznimno važan trag u povijesti mađarskoga naroda, te dodala da je utjecao i na hrvatsku političku, crkvenu i kulturnu povijest, a oko 1094. utemeljio Zagrebačku biskupiju, suzaštitnik je grada Zagreba te mu je u zagrebačkoj katedrali posvećen oltar, gdje je i njegov kip.

Na otvaranju su bili među uzvanicima i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp te HDS-ov predsjednik Ivan Guban. HINA & MCC

Na otvorenju izložbe o kralju sv. Ladislavu I.

Kečkemet

Bajski se okrug predstavio u županijskom središtu

Samouprava Bačko-kiškunske županije tijekom prošle godine pokrenula je niz priredaba pod nazivom „Naša Bačko-kiškunska županija“, u okviru kojih se u županijskome središtu mjesečno predstavljaju županijski okruzi. Tako su se u suorganizaciji Bačko-kiškunske samouprave i županijskih naselja, u petak, 7. travnja, u županijskome središtu Kečkemetu, na prostoru ispred Županijske kuće, predstavila naselja Bajskog okruga, među njima višenacionalna, narodnosna naselja u Bačkoj.

Santovačka mladež predstavila kulturnu baštinu tronacionalnog naselja.

„Vrlo rado gledao bih svaki dan ovdje ispred Županijske kuće toliko nasmiješenih lica, toliko lijepih i dobrih stvari iz Bačko-kiškunske županije. Naša su ozbiljna nastojanja da ove vrijednosti opstanu i žive i u nadolazećim naraštajima“ – reče uz ostalo otvarajući ovu županijsku priredbu predsjednik Županijske skupštine László Rideg.

Svečanosti je pribivao i povjerenik mađarske vlade Ernő Kovács, a okupljenima su se obratili i dopredsjednik Županijske skupštine Sándor Rausch te bajski grado-

Santovački i sentivanski tamburaši zabavljali su sudionike.

Predstavljene su i pučke rukotvorine.

načelnik Róbert Fercsák, ujedno i predstavnik središta Bajskog okruga.

Uistinu su svi sudionici i posjetitelji mogli uživati u kulturnoj i gastronomskoj ponudi bačkih naselja: u bajskome ribljem paprikašu, pečenom šaranu, gibanicima, gužvari, sirevima, hurki, kobasici, među i drugim bačkim ugodama, ali jednako tako i u višenacionalnim običajima pojedinih naselja te narodnim nošnjama i glazbi bačkih narodnosti. Pod vodstvom Evice Čatić Kozić Santovci su predstavili dio bogatstva santovačke narodne nošnje i starodrevnih rukotvorina, a mlade Santovkinje odjevene u izvornu narodnu nošnju, hrvatsku, srpsku i mađarsku, noš-

nju svojeg zavičaja, a uz to i pjesmom u pratnji santovačkih tamburaša. Posebno je oduševio tamburaški orkestar „Santovački bečari“ koji je zabavljao okupljene s hrvatskim, mađarskim i srpskim napjevima. Oko podneva njima se pridružio i tamburaški orkestar iz Sentivana. Pod vodstvom sentivanskog načelnika Szilárda Vörösa, zastupnika santovačke samouprave Ilije Stipanova i učitelja tambure santovačke Hrvatske škole Attila Csurajja, mladi tamburaši – većinom učenici pečuške hrvatske gimnazije – oduševili su melodijama svih bačkih Hrvata. Nije nedostajalo ni narodnih rukotvorina, vezova, pa ni dobre kapljice vina. S. B.

Kazivanje stihova na hrvatskom jeziku

Tradicionalno školsko natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku u salantskoj osnovnoj školi održano je 6. travnja. Za nesmetano odvijanje natjecanja već gotovo dva desetljeća brine se vodstvo škole, na čelu s ravnateljicom Katalin Balogh i nastavnicom Evom Bedić kojoj se otprije nekoliko godina pridružila kolegica Timea Horvat. Eva i Timea provode nastavu hrvatskoga jezika i književnosti i narodopisa u toj školi. Sada šezdesetak učenika od 1. do 8. razreda pohađa po izboru nastavu hrvatskoga jezika i književnosti u narodnosnoj satnici škola s predmetnom nastavom. Inače, to je otprilike trećina od ukupnoga broja polaznika narečene škole.

I ove, jednako kao i prethodnih godina zastupničko tijelo mjesne Hrvatske samouprave, na čelu s predsjednikom Mijom Štandovarom pobrinulo se za prigodne poklone svim sudionicima natjecanja. Ocjenjivački sud, kojim je predsjedavala glavna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin, uz nju činili su Mijo Štandovar, spomenuti predsjednik, zastupnica mjesne Hrvatske samouprave Brigita Štivić Sándor, odgojiteljice tamošnjeg vrtića Krisztina Nagy i Éva Kapitány.

Natjecanje se odvijalo u pet kategorija: i to 1. – 2., 3., 4., 5. – 6. i 7. – 8. razreda.

U kategoriji 1. – 2. razreda natjecalo se troje učenika 1. i devedetero 2. razreda. Najbolji rezultat, I. mjesto pripalo je Róbertu

Bálintu Boriju koji je kazivao stihove Jadranke Čunčić-Bandov: Slon i bubamara, II. mjesto pripalo je Jászmin Ignác koji je kazivao stihove Stanislava Femenića: Ševa, a III. mjesto pripalo je Botondu Vígu koji je kazivao stihove Branka Haluša: Leptir.

U kategoriji 3. razreda natjecalo se 12 učenika. I. mjesto osvojio je Balázs Szegfű koji je kazivao stihove Miroslava Stanka Mađera: Kit u Dravi, II. mjesto pripalo je Ramóni Balogh koja je kazivala stihove Đuse Šimare Pužarova: Sjajna igra, a III. mjesto osvojio je Dominik Doszpot sa stihovima Ratka Zvrka: Zec i vjeverica.

U kategoriji 4. razreda natjecalo se devet učenika. I. mjesto pripalo je Lili Vlašić koja je kazivala stihove Stipana Blažetina: Vrabac i lastavica, II. mjesto osvojila je Dorina Sztojka sa stihovima Jadranke Čunčić-Bandov: Zaboravljeni zeko, a III. mjesto osvojili su Amanda Palkó sa stihovima Jadranke Čunčić-Bandov: Slon i bubamara, i Petar Zagorac sa stihovima Vere Zemunić: Čemu služi brat.

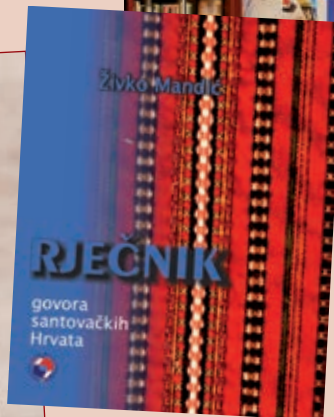
U kategoriji 5. – 6. razreda natjecalo se ukupno 11 učenika, od čega petero 5. i šestoro 6. razreda. I. mjesto pripalo je Lauri Tálósa sa stihovima Grigora Viteza: Kako živi Antuntun, II. mjesto osvojila je Zsófia Sütő sa stihovima Stanislava Femenića: Šala, a III. mjesto pripalo je Luci Víg sa stihovima Mladena Kušeca: Kako.

U kategoriji 7. – 8. razreda natjecalo se devet učenika, od čega osmero iz 7. i jedan iz 8. razreda. I. mjesto pripalo je Karini Križić s pjesmom Anke Matović Gatai: Putujem, II. mjesto osvojila je Afrodité Soproni sa stihovima Ratka Zvrka: Nedovršena bajka, a III. mjesto osvojili su Viktória Nagy sa stihovima Dobriše Cesarića: Balada iz predgrađa, i Dorotty Rendes sa stihovima Đure Pavića: Misao o jeziku.

Branka Pavić Blažetin

Šokačka i bunjevačka kulturna baština – kulturni kapital, baštinici i vlasnici

U organizaciji Šokačke grane Osijek, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i Vinkovačkih šokačkih rodova, 5. i 6. svibnja 2017. u Osijeku i Plavni priređuje se Međunarodni okrugli stol *URBANI ŠOKCI 12, Šokačka i bunjevačka kulturna baština – kulturni kapital, baštinici i vlasnici*. Osječki dio skupa priređuje se u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici. Nakon pozdravnih riječi, u 16.30 priređuje se predstavljanje knjige Živka Mandića *Rječnik govora santovačkih Hrvata*, izašle u nakladi Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Knjigu će predstaviti autor Živko Mandić, Ljiljana Kolenić i Stjepan Blažetin. Istoga će dana biti otvorena i izložba Zahvala Šokicima na bogatoj ostavštini tradicijskoga veza (Šokačka grana Osij-

jek). Slijedi osječki dio znanstvenoga skupa, a među predavačima su i znanstvenici Hrvati iz Mađarske: Andor Végh i Stjepan Blažetin.

Dana 6. svibnja u Plavni u Republici Srbiji održava se drugi dan međunarodnog okruglog stola. Nakon pozdravnih riječi organizatora, pokrovitelja i gostiju, u 10 sati slijedi predstavljanje knjige *Oj, Kozaru, ti selo na brijegu...* U predstavljanju sudjeluju Ana Crnković Andres, Silvestar Balić i Branka Pavić Blažetin.

KUD Ladislava Matuška u „Lijepoj našoj“

Dana 19. travnja 2017. godine u belišćanskoj nastavno-sportskoj dvorani održano je javno snimanje glazbeno-scenskoga spektakla „Lijepom našom“. Brojna publika, preko 1200 posjetitelja, uživalo je u snimanju omiljene emisije Hrvatske radio-televizije. Prepuno gledalište nije štedjelo dlanove na brojne uspješnice tamburaške glazbe.

Među izvođačima bio je i kukinjski KUD Ladislava Matuška koji se predstavio s trominutnim nastupom. Emisija „Lijepom našom“ iz Belišća na HRT-u prikazat će se 29. travnja i 6. svibnja 2017. godine.

FOTO: ČABA ŠTANDOVAR

Trenutak za pjesmu

**Stara su plemena
koja su ih prva vidjela
kako se u mliječnoj maglici
rađaju na nebu.**

Nikada više nisu podigla glavu.

**Svi koji su diplomirali
na tvojim stihovima
mogu sada komotno u raj.**

**Bez straha urezati svoje ime
u koru mlade breze.**

**Baciti u vis
šaku prašine
i čekati
da im na pamet padne
ono što nije
u širom otvorene oči.**

Delimir Rešicki

Novim križnim putem u Petrovom Selu

„Ove štacije slišu svim Petrovišćanom u selu i po širom svitu, a i svim vjernim ljudem ki ove štacije poišču!“

Na Veliki petak pri novom križnom putu su skupadošli prvenstveno stanovnici Petrovoga Sela, a i mnogobrojni gosti s petroviskimi koreni kot i drugi vjerniki iz ostalih gradišćanskohrvatskih sel. Toga dana je mjesna Hrvatska samouprava svečano prikerala štacije Jezuševoga križnoga puta s hrvatskim natpisi, a za blagoslovom pri svakoj štaciji se je ekstar pomolilo i jačilo u čast Jezuševe muke, smrti i nadvladanja nad grihi.

Ana Škrapić-Timar, predsjednica Hrvatske samouprave u Petrovom Selu, predstavila je projekt

Kod nas se još drži ta tradicija da žene u žalujućem rublju dođu na Veliki petak u crikvu, a ovput pod petroviskim brigom su se našli u skupnoj molitvi i mladji i starji da u ovom vridnom zajedničtvu pohodu najznačajniji put pred Vazmi. „Pred Jezušev križ idem ar si drugdir ne najdem počivka duši svojoj...“, ovako je zvučala prva štrofa jačke ka je pak uvodila u svetačnost sve nazočne. U ime petroviske Hrvatske samouprave predsjednica Ana Škrapić-Timar je pozdravila sve vjernike i predstavila veliko djelo, koje je ta dan zašlo ka kraju. „Pred jednim ljetom smo začeli planirati, a sad stojimo pred štacijami koje peljaju gori na brig do naše stare crikve. Kako smo došli do ideje, da ćemo ovde dati uzidati naš križni put? Pokidob u našem selu imamo malo hrvatskih natpisov, za zastupnike Hrvatske samouprave je bilo važno da postavimo u selu takove spomenike, pri koji se ljudi svaki dan moru najti s našim lipim materinskim jezikom. A zašto smo uprav ovde postavili štacije? Put pelja gori k velikoj crikvi, a kako je Jezuš svoj križ nosio gori na brig, tako smo i mi mislili da će ovo biti pravo mjesto za križni put“, dala je odgovor mnogim peljačica Hrvatske samouprave, od koga smo još doznali da je kipe u mozaiku izdjelao sambotelski umjetnik Tibor T. Takács, što je stalo već od milijun forintov Hrvatskoj samoupravi, a na septembarskoj svetačnosti su se obrnuli ljudem

da ako moru, neka pomažu ov projekt. Štacije su petroviske familije „adoptirale“, čuda je bilo i takovih ki su pinezno podpirali upeljanje struje u hižice, kupnju lampašov, prikajanje kipov i potpisov ali uredjenje okolice. Do jeseni će pred mozaiki biti postavljeno i staklo da se umjetnička djela i na ov način čuvaju od ločestoga vrimena. Plane za štacije izdjelao je György Dezső, zidarska djela je napravila petroviska firma TAKÉP 2000, a za struju je bio odgovoran Tamás Papp. Sve skupa je investicija stala oko pet milijun forintov. „Važno je spomenuti da ove štacije ne slišu k onoj familiji koja je pinez dala, nek

slišu svim Petrovišćanom u selu i po širom svitu, a i svim vjernim ljudem ki ove štacije poišču“, naglasila je još Ana Škrapić-Timar, čiji svečani govor po ugarski je preštao nje zamjenik Rajmund Filipović. Za dvojezičnim predstavljanjem ogromnoga projekta i Tamás Várhelyi, petroviski farnik, se je zahvalio na ideji zastupnikom, a i na pomoći svim dobrovoljnim ljudem i uz ostalo je rekao da pravo posvećenje ovih štacijov se shranja u molitvi, zahvali i meditaciji o Jezuševoj žrtvi za nas ljude, ku je u ono vrimen donesao u Jeruzalemu. „Jezuš, ti si za nas prethodio put ki pelja kroz poniženje i spasenje k veličanstvu, blagoslovi ov križni put, ki se je postavio da se mi sastanemo s tobom i tvojom mukom i smrti. Udili nam snagu da idemo putem vjere i ljubavi, pomoz nam da voljom nosimo svoj križ i da u ovom žitku dospenemo vječnoj vazmenoj radosti“. S timi riči je blagoslovljen novi križni put i svaka štacija posebno, ku su vjerniki pohodili moleći i jačući o Jezuševoj strašnoj muki. Pobožnost križnoga puta je završena u crikvi Sv. Petra i Pavla, kade su vjerniki još dalje razmišljali o zgoditki Velikoga petka, a pri zbogomdavanju su pak išli po staroj tradiciji „Boga kuševati“.

Tiho

Čudami su došli na posvećenje križnoga puta i na skupnu molitvu

Budimpeštanski susreti

U organizaciji Croaticina odjela za kulturnu djelatnost i Instituta za slavensku i baltičku filologiju (Hrvatski jezik) Filozofskog fakulteta Sveučilišta Loránda Eötvösa, 29. i 30. ožujka 2017. priređeni su Budimpeštanski susreti. Predstavljen je film Dalibora Matanića „Zvizdan“ i upriličen je susret s hrvatskim spisateljicama Barbarom Matejčić i Oljom Savičević Ivančević. Manifestaciju su sufinancirali: Ministarstvo obrazovanja i znanosti Republike Hrvatske, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti i ferencvaroška Hrvatska samouprava, a Kinorama je bez naknade ustupila film organizatorima.

Olja Savičević Ivančević, Mariela Marković, Barbara Matejčić

U Croaticinoj priredbenoj dvorani, prvoga dana dvodnevne manifestacije upriličen je filmski susret, u sklopu kojega je prikazan dugometražni igrani film Dalibora Matanića „Zvizdan“. Ime slavnoga zagrebačkog redatelja nije nepoznat publici mađarskoga glavnoga grada, naime njegov je prvi dugometražni igrani film „Blagajnica hoće ići na more“ (2000.) onomad predstavljen u sklopu „Tjedna hrvatske kulture“, što je organiziralo Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti. Kako se navodi, dramski film redatelja i scenarista Dalibora Matanića premijerno je prikazan 2015. na 68. Filmskom festivalu u Cannesu, gdje je u natjecateljskom programu „Izvjestan pogled“ osvojio i nagradu stručnog žirija. U studenom iste godine na Festivalu istočnoeuropskog filma u Cottbusu, filmu su pripale još tri nagrade: za najbolji film, najbolju glumicu te nagrada međunarodne asocijacije filmskih kritičara FIPRESCI. Dramski, ljubavni triptih mladoga hrvatskog

Publika na filmskome susretu u Croatici

Dio publike u ELTE-ovoj knjižnici

redatelja, koji su u Croatici pogledali umalo šezdeset njih, odvija se na graničnome prostoru Like i sjeverne Dalmacije. Godina 1991. se piše, Ivan i Jelena razmišljaju napustiti malo mjesto i u Zagrebu započeti zajednički novi život. Početak je to hrvatskoga Domovinskog rata, i u mjesto dolazi nekolicina vojnika JNA. Odlasku dvoje mladih u hrvatski glavni grad i općenito toj vezi protiviti se Jelenin brat, jer je Ivan druge nacionalnosti, Hrvat. Dramska se napetost završava s Ivanovom smrću. Drugi je dio zbivanja 2001. godine, kada se nakon rata Nataša s majkom vraća u uništenu kuću. U popravku doma im pomaže Ante, Hrvat, majstor iz mjesta. Djevojci smeta njegova nacionalna pripadnost, što i iskazuje svojim ponašanjem, no nakraju ipak bukne strast između njih. Treći se dio radnje događa 2011. godine. Luka se s prijateljima vraća u selo, na zabavu. Roditelji su ga poslali na studije u grad, jer im je smetala veza s Marijom koja je Srpkinja. Ugasnula li je ljubav između njih, saznat ćemo tek kada Luka pokuca na Marijina vrata, gdje ona živi kao samohrana majka. Je li njihovo zajedničko dijete ujedno i novi početak za njih dvoje, za društvo... pitanja su to u nizu, koja u svakom dijelu otvara redatelj Matanić. Glavne uloge u filmu igraju Tihana Lazović i Goran Marković. Budući da je film bio s titlom na engleskome jeziku, u njemu su jednako uživali i pripadnici drugih naroda, koji su se nakon filma družili u Croaticinoj klupskoj prostoriji.

Sutradan i knjižnici Instituta za slavensku i baltičku filologiju (hrvatski jezik) Filozofskog fakulteta Sveučilišta Loránda Eötvösa upriličen je književni susret s hrvatskim spisateljicama Barbarom Matejčić i Oljom Savičević Ivančević, moderatorica susreta bila je lektorica hrvatskoga jezika Mariela Marković. Barbara Matejčić slobodna je novinarka i urednica usredotočena na društvene teme i ljudska prava. Piše o ljudima s ruba društva, o onima o kojima nitko ne pita: Kako si? Godine 2016. objavila je knjigu reportaža naslova „Kako ste?“, koja je odmah postala najprodavanija knjiga u Hrvatskoj. Barbara Matejčić gostuje u cijeloj regiji, sada je na stipendiji u Beču. Književnica Olja Savičević Ivančević jedna je od najboljih i najnagrađivanijih suvremenih autorica u Hrvatskoj. Njezin se roman „Adio, kauboju“ prevodi na brojne jezike, po njemu je napravljena kazališna predstava, a najnoviji roman „Pjevač u noći“ bio proglašen romanom 2016. godine. Na književnome susretu studenti su postavljali pitanja, općenito o stvaralačkome radu, o odabiru teme, potom se priča pavela o knjigama: „Kako ste?“, „Adio, kauboju“ i „Pjevač u noći“. Nakon dvosatnoga druženja priča je nastavljena uz pogačice, slatkiše, gutljaj vina i mineralne vode.

Organizatori zahvaljuju Ministarstvu obrazovanja i znanosti Republike Hrvatske, Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti, ferencvaroškoj Hrvatskoj samoupravi i Kinorama.

Kristina Goher

Po hrvatski u Sambotelu

„Samopouzdanost je prva tajna uspjeha!“ – s ovim natpisom na tabli se gane aktualna ura hrvatskoga jezika u sambotelskoj budućoj prostoriji 1. razreda u Hrvatskom obrazovnom centru, ku tajedan na tajedan svaki utorak, jur od decembra napunjuju odraščeni ljudi. Početniki, čisto Ugri ki bi rado znali naš jezik, roditelji dice ke pohadjaju hrvatsku čuvarnicu, ali će ovde začeti hrvatsku školu od septembra, ali je med učeniki i takovih ki su Gradišćanski Hrvati i nij' je sram u zreliji ljeti još usavršiti vlašće jezično znanje. Pod peljanjem Edite Horvat-Pauković, ravnateljice petroviske Dvojezične škole i ujedno i školnikovice hrvatskoga jezika, svaka ura je diozimateljem jedan novi doživljaj, jedno neobično iskustvo.

„Mi smo već pri organiziranju Obrazovnoga centra u Sambotelu planirali da ćemo pokrenuti jezični tečaj za one roditelje ki ne znaju hrvatski jezik, ali za one ki pak znaju samo naš lokalni jezik. Iskreno rečeno i meni je bilo čudno pri prvom sastanku da je jur onda skupadošlo dvanaest najavljenikov“, kaže peljačica tečaja Edita Horvat-Pauković i nastavlja: „Bila su i poznata lica, roditelji naših mališanov, u drugom redu naši folkloriši, tamburaši i jačkarice mjesne Hrvatske samouprave, ali bili su i takovi, kim su roditelji Hrvati, pak im nisu naučili jezik. Neki najavljeniki djelaju u uredu, neki imaju vlašću firmu, a imamo na peldu i profesora iz šopronskoga Sveučilišća“, dodaje još Edita Horvat-Pauković. Bilo je i takovih ki su se kasnije priključili učnji, ali ni s čim nisu zakasnili, i ovako je broj „školarov“ oko dvadeset, ki su pripadniki sridnje generacije. Kako je rečeno, to učiteljici ne stvara nikakov problem, odlično se hasnuje slična metoda kot u osnovnoj školi pri dicit. Na prvi pogled su zadaće kot igre, ali se na nji odlično trenira pamet i koncentracija i čuda toga znači i vizualno pamćenje. Na uri hrvatskoga jezika vidljivo svi uživaju, i kad se istrudjaju pred projektorom u školski klupčica, grupa se zdigne, odšeće se na hodnik i tamo se nastavlja hrvatska ura. „Oni ki su od nule začeli, sad se jur znaju predstaviti i o razni tema se pominati, odgovoriti na pitanja. Dajem im vik domaću zadaću ku pošteno

napravu, vidi se da i doma vježbaju, ako što ne razumu, onda pitaju. Tako da sam ja jako zadovoljna sa svojim učenicima“, diči volju i znanje prve jezične grupe u Sambotelu, petroviska pedagoginja. „Mi smo se kot dica prez knjig naučili po hrvatski u Petrovom Selu i sad sam mislila da ću se naučiti književni jezik. Grupa je fantastična, sad redovno dojdemo i sve nam bolje ide. Ja što začmem, to ću i zgotoviti, a ide i moja kći ka je dovidob znala samo po engliški, ali je jur zdavno imala želju da se nauči i po hrvatski“, izjavi Deta Kurcz-Magadics. Tibor Geošić, rodnom iz

Petrovoga Sela, privatnik je i sa svojom kćerkom kasnije se je javio, nego ostali na usavršavanje. „Ja sam taman bio da naučim svoju Kristinu u mladosti po hrvatski, a ovako da smo skupa došli, mislim da će nam laglje biti. Jako mi se vidi ovde na uri, lako nam dojdou riči napamet i mora se reći da imamo i jako dobru profesoricu. To je već kvizno da ću svaki put dojtji na uru, ako će mi vrime dopustiti“, čujemo od oduševljenoga „školaru“. Irma Takač-Geičnek jačkarica je u Sambotelu i pohadja tečaj jur od početka, kako kaže, „nigdar neće nikomur škoditi da malo trenira pamet i trsi se da sve više se nauči iz hrvatskoga“.

Tiho

Osamnaest novih članova

Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva u Kapošvaru, 18. ožujka održalo je svoju redovitu skupštinu u svome sjedištu. Na sjednicu se odazvao velik broj članova, prihvaćeno je izvješće o prošlogodišnjem radu i financijsko izvješće za 2016. g., te plan rada i proračun za 2017. godinu. Predsjednik Marko Kovač uručio je priznanja osobama koje su se istakle u radu, a primljeno je i 18 novih članova.

Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskoga prijateljstva utemeljeno je 2004. g. poradi okupljanja žitelja s jedne i druge strane mađarsko-hrvatske granice, njegovanja dobrosusjedskih odnosa, zastupanja interesa hrvatske narodnosti, odnosno jačanja civilne sfere. Društvo tijekom svojega djelovanja mnogo je radilo na prekograničnom pove-

Uplata članarine

zivanju, zaslužno je za uspostavu mnoštva prekograničnih suradnja gradova, naselja i udruga, odnosno poduzetnika s obje strane granice. Zemaljsko društvo u suradnji s kapošvarskom Hrvatskom samoupravom organizira razne programe za hrvatsku zajednicu toga grada, potpomaže djelovanje Pjevačkoga zbora Duga-most i radi na povezivanju i s drugim hrvatskim zajednicama i društvima u zemlji. Na redovitu skupštinu okupio se lijep broj članova, njih je pozdravio

Marko Kovač, predsjednik. Pošto je ustanovio kvorum sazeo je prošlogodišnje djelovanje organizacije. Zemaljsko je društvo ostvarilo 12 programa, nešto u vlastitoj organizaciji, a nešto u suradnji s drugima. Na početku godine priredilo je Hrvatski bal, povezano se s Mađarskim kulturnim društvom iz Lipika, pokrenuo je tečaj hrvatskoga jezika, članovi su sudjelovali na kulturnoj priredbi Koprivničko-križevačke županije, ostvarili su priredbu Gastronomski i kulturni festival Podravine i Pomurja, posjetili sajam u Bjelovaru, sudjelovali na Danu Hrvata u Kaniži i organizirali Hrvatski dan u Kapošvaru. Izvješće o društveno korisnom gospodarenju dao je Tomo Fodor, dopredsjednik, a financijsko izvješće za 2016. g. Pavo Balatinac, predsjednik nadzornog odbora. Sva su izvješća prihvaćena, a prihvaćene su i molbe za primanje novih članova u Društvo, njih je bilo čak 18. Inače, Društvo ima iznad 300 članova, međutim od njih je djelatna samo

Tamburaški sastav Pjevačkoga zbora Duga-most

Predsjednik izvješćuje.

Na skupštini

trećina, 103 člana (90 iz Mađarske, 13 iz Hrvatske). Predsjednik organizacije g. Kovač izvijestio je članstvo i o planovima. Ove su godine već predstavnici organizacije posredovali u organizaciji programa „Lijepom Našom“ u Velikome Trojstvu, te bili na programu, posjetili Mađarski konzulat u Osijeku, organizirali Hrvatski bal. Krajem travnja sudjelovat će na kulturnom programu Dravsko proljeće u Sopju, žele organizirati misu na hrvatskom jeziku i sudjelovati na Hrvatskome državnom hodočašću. Od Kapošvara će krenuti Hrvatska bicikljada CRO-TUR, pa će Društvo i ondje imati neke zadatke. Žele nastaviti organiziranje gastronomskog i kulturnog festivala, izlet u Hrvatsku, Berbeni bal i Hrvatski dan. Po staroj navadi, na skupštini se svake godine dodjeljuju priznanja osobama, koje su svojim dobrovoljnim radom pridonijele djelovanju Društva. Ove su godine priznanja uručena dr. sc. Gordanu Grliću Radmanu, veleposlaniku Republike Hrvatske u Budimpešti, koji je svojim radom podupirao organizaciju. Veleposlanik nije mogao pribivati sjednici, ali je uputio pismo članovima Društva, zahvalio na njihovom radu pri povezivanju dvaju naroda i zaželio im još mnogo uspjeha. Za višegodišnje vođenje Pjevačkoga zbora Duga-most priznanje je dodijeljeno Mariji Arato, a bračnom paru Ronai za učestalu pomoć u organizaciji. Sjednicu Društva obogatili su hrvatskim kulturnim programom pjevači i svirači spomenutoga Pjevačkoga zbora, a nakon radnog zasjedanja članovi su se družili uz domjenak. beta

Mala stranica

Svjetski dan plesa

UNESCO-ov Međunarodni odbor za ples Međunarodnoga kazališnog instituta za ples ITI potaknuo je da se 29. travnja proglasi Svjetskim danom plesa, a cilj mu je skrenuti pozornost na vrijednost plesa kao umjetničkog izričaja. Kao datum odabran je dan rođenja začetnika modernog baleta i jednoga od najvećih plesnih reformatora Jeana Georges-a Noverrea. Svjetski dan plesa slavi se od 1982. godine

Svjetski je dan plesa dan kada slavimo ples i pokret kao umjetnost, ali i kao dio svakodnevice.

ZAŠTO JE DOBRO BAVITI SE PLESOM?

1. Povećava izdržljivost
2. Poboljšava optok krvi
3. Povećava gipkost zglobova
4. Poboljšava usklađenost
5. Smanjuje stres i potištenost
6. Povećava sposobnost uklapanja u društvo
7. Povećava samopouzdanje
8. Plesači su otvoreniji i lakše sklapaju prijateljstva.

Točna rješenja nagradne igre u ožujku:

NAGRADNA IGRA BR. 5

Marija Jurić Zagorka: 2, 5, 6, 7
Jagoda Truhelka: 3, 8
Ivana Brlić Mažuranić: 1, 4

NAGRADNA IGRA BR. 7

1-B, 2-D, 3-C, 4-A

NAGRADNA IGRA BR. 9

1. jabuka, 2. lješnjak, 3. jagoda, 4. breskva, 5. višnja.

Nagradna igra br. 12

Poznaješ li razne plesove?

Poveži broj fotografije s odgovarajućim slovom naziva plesa:

a) trbušni ples, b) balet, c) društveni ples, d) folklor.

1

2

3

4

Izvučen dobitnik nagradne igre HRVATSKOGA GLASNIKA za ožujak

U drugome krugu nagradne igre Hrvatskoga glasnika dobitnik je Martin Talaber, učenik serdahelske osnovne škole, njegova je nagrada Hrvatsko-mađarski rječnik. U ožujku smo zaprimili 23 rješenja nagradne igre iz Kačmara i Serdahela. Točna rješenja poslali su nam ovi učenici: Matija Kočiš, Martin Talaber, Balint Tot, Ramona Tot, Greta Marić, Greta Lukač, Greta Kramarić, Alex Lenđel, Boglarka Pustai, Kiti Bokronji, Evelin Kutaši, Ladislav Balog, Danijel Kiš, Viktorija Szőke, Šandor Szőke, Katinka Erb, Lili Erb, Franciška Zorić, Dijana Krekić, Levente Bešir, Lili Marton.

Križevačke pisanice u Pomurju

Iza smo Uskrsa, ali prekrasne križevačke pisanice još se čuvaju u kućama onih pomurskih Hrvata koji su pred Uskrs sudjelovali u radionici Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“. Tradicionalne križevačke pisanice u Serdahelu je predstavila Ruža Hum, čuvarica prekrasnoga podravskog običaja, šaranja pisanice.

Jedan je od zadataka kulturnih ustanova Hrvata u Mađarskoj i to da povežu pojedine hrvatske regije, da predstavljaju njihovu raznolikost kulturu, običaje radi jačanja zajedništva u očuvanju nacionalne samobitnosti. Ovaj put Podravinu i Pomurje povezao je običaj izradbe uskrasnih pisanica, običaj koji se čuva i u jednoj i drugoj regiji, ali malo na drukčiji način. Boje pomurskih pisanica skromnije su od podravskih, slično kao i narodna nošnja. Pomurska se *kičica* izrađuje od metalne žice, a križevačka *kisica* od bakrene plohe, motivi su također različiti, no tematika im je ista, proljeće i priroda.

„Pisanice su uvek na Veliki petak delale žene, u sakoj hiži bi se osetil vojsek, bilo je i z lukovinjom, crleni i crni, najbogatije su bile crne pisanice, al zašt su križevačke pisanice crne, zeznala sam prije tri godine“ – počela je svoju priču gđa Ruža o križevačkim pisanicama. „Kad su Isusa hvatali, onda Isus je kazal Mariji: – Mamo, sad te se pisanice što ste napravili denite si v frtun, jer mi sad moramo bežati, jel odma dođu pa će nas pohvatati. Onda Isus kaže Mariji: – Mamo, sad uvek po jednu po jednu pisanicu bacite njim. Kad su malne stigli na planinu, onda je Isus rekel: „Mamo sad sve što ima pokoturajte im, onda su stali kod vrbe, a vrba puščala grane, pokrila nje je. kad su Isusa raspeli, onda su te pisanice pocrnele, što je crveno ostalo na njima, to je Isusova krv. Zato su križevačke pisanice crne“ – ispričavijedala je gđa Hum.

Djeca su strpljivo promatrala kako se pišu motivi i isprobala podravsku kisicu, pa bojanje prvo u žutoj boji, i opet pisanje, pa bojanje u crvenoj boji i opet pisanje kisicom i voskom i naposljetku bojanje na crno. Marija Prosenjak, čuvarica običaja izradbe pomurskih pisanica imala je mnoštvo pitanja za gđu Ružu, odmah su usporedile motive, koji kakvo značenje ima. Gđa Marija govorila je o lijepom običaju sestričenja, kada su djevojke birale svoje stra sestre za cijeli život. Još i danas neke zovu jedna drugu „stra Maro, stra Kato“. Čim su pisanice oslikane, djeca su ih isprobala bacati na travi uz pjesmicu „Atko, matko, pisanica slatka...“

beta

Evelin Kutaši i Greta Lukač pokazuju koja je pomurska, a koja podravka pisanica.

Marija Prosenjak promatra Ružu Hum kako piše motive križevačkom kisicom.

SERDAHEL

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ podarila je tamburašima Hrvatske osnovne škole „Katarina Zrinski“ jednake majice. U serdahelskoj školi zasad svira tridesetero tamburaša u tri skupine, podučava ih Žolt Trojko, nastavnik glazbene umjetnosti. Tamburaši redovito nastupaju na školskim programima te na mjesnim kulturnim priredbama i u regiji. Podučavanje tamburice materijalno potpomaže i Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“.

ZADAR, SERDAHEL

U okviru suradnje Hrvatske osnovne škole „Katarina Zrinski“ i Sveučilišta u Zadru, od 28. travnja do 1. svibnja nastavnici serdahelske škole bit će gosti spomenutoga Sveučilišta. Tijekom tri dana djelatnici dviju ustanova razgovarat će o mogućnostima daljnje suradnje, upoznat će se sa znamenitostima grada Zadra i dogovoriti sljedeći susret.

KANIŽA

Državni tajnik Péter Cseresnyés na nedavno održanoj konferenciji za novinare podijelio je informacije s javnošću o potankostima Programa Mura. Prema vladinu planu na području će se graditi biciklistička cesta duga 22 km na dionici Kaniža – Sepetnik – Pustara – Kerestur. Tako će i žiteljima grada, odnosno ljubiteljima rekreativnog sporta Pomurje biti mnogo dostupnije. Osim toga do 2019. godine u planu je biciklistička staza između Kerestura i Tiloša. Sve su to ulaganja poradi razvijanja biciklističkog turizma i zaštite prirode na području. Novoizgrađene staze bit će priključene na već postojeću mrežu biciklističkih staza. dan u mjesnom domu kulture uza sudjelovanje učenika hrvatskih pomurskih škola. Učenici iz raznih škola predstavili su se s hrvatskom pjesmom, plesom, recitacijom i tamburaškom glazbom.

Hrvat u Mađarskoj, izvrstan u K1 81 kg, drugi u našoj zemlji

(Muay Thai – Tajlandski boks)

Patricio Čahut učenik je 12. razreda pečuške Hrvatske gimnazije. Uz pripreme za maturu, ovih dana Patricio ne zanemaruje ni borilačke vještine kojima je zaokupljen već više godina i aktivno trenira u pečuškom klubu Dózsa Se. Odrastao je u Santovu, a gimnazijsko školovanje nastavio u spomenutoj školi, čiji je sada maturant.

On je drugi u svojoj kategoriji u Mađarskoj u tajlandskom boksu, a zadnju veću pobjedu ostvario je 26. studenoga kada se održalo prvenstvo u Thai Boxu u Pečuhu. Patricio se borio u bodovnom sustavu K1 i osvojio drugo mjesto. Prvenstvo je održano u sklopu Gala večeri K1 & Muay Thai box na kojoj su sudjelovali i sportski borci iz Mađarske i Hrvatske. Borio se s protivnikom iz budimpeštanskoga kluba Perfect Fight. Patricio kaže da se u bojama pečuškoga kluba borio kao Hrvat u Mađarskoj u amaterskoj kategoriji 81 kg. Neće stati, želi biti prvi te stoga i nadalje marljivo trenira. „To je bio main event. Te noći borili smo se u tri runde. U drugoj rundi slomio mi je nos, što je dovelo do

toga da sam teže dobio zraka, ali nisam se predao. Razlika je prilikom bodovanja bila minimalna, više puta sam ja „dobio“, ali, nažalost, to nije bilo dovoljno za prvo mjesto iako je moj protivnik zadobio teške udarce po glavi i rebrima. Osvojio sam drugo mjesto u K1-u (Kickboksu), srebrnu medalju u težini 81 kg na državnoj razini. Cilj mi je postati mađarski prvak jer s drugim mjestom nisam zadovoljan. Želim da u Mađarskoj Hrvate prepoznaju i po tom sportu. Pratim hrvatske borce, a jedan od mojih idola jest Mirko Filipović Cro Cop.”

Patricio trenira Muay Thai boks ali se bori u K1 - kickboxu, u K1. U ovim borbama ne možeš se koristiti laktom i malo se razlikuje od Muay Thai, a disciplina ima mnogo poklonika diljem Europe. Patricio trenira sedam puta tjedno, nekad i osam puta, često dva puta dnevno a sustavom natjecanja i borbama bavi se njegov trener i voditelj kluba koji su potpora borcima. Još kao osnovnoškolac u Santovu, zavolio je borilačke vještine, bavio se pomalo kickboxom i džudom. Došavši u Pečuh, neko je vrijeme trenirao rukomet, ali ga je, kako kaže, srce vuklo prema tajlandskom boksu, želio se okušati i poka-

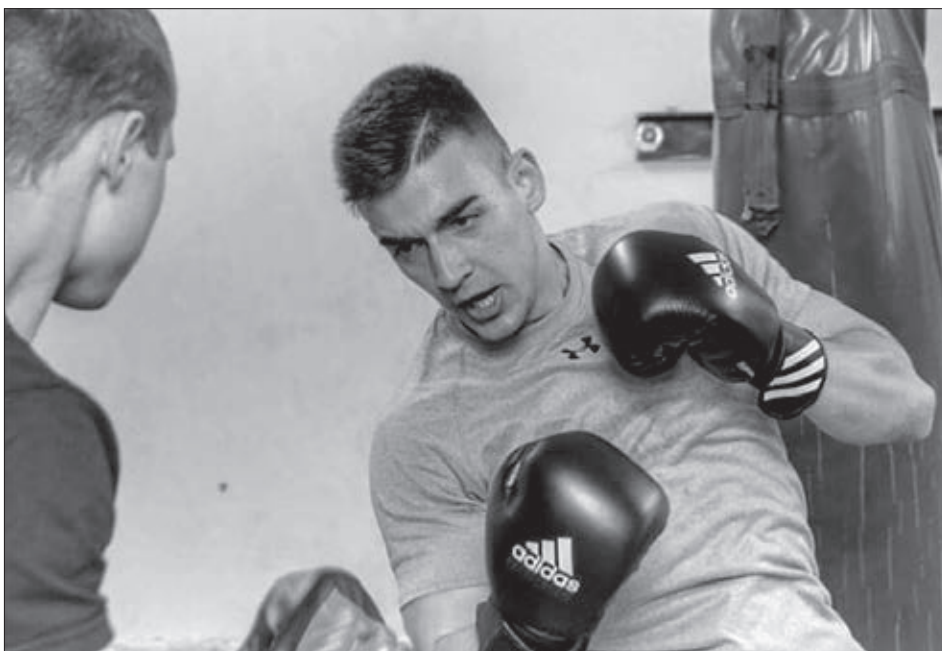

zati što može. Kako veli, ne voli kada rezultat ne ovisi o njemu samom, pa se krajem 10. razreda ozbiljno posvetio boksu (mma, kickbox...). Jako mnogo mu je pomogao nedavno preminuli trener Ivan Heckenberger. Njemu može zahvaliti i ovaj najnoviji rezultat.

Muay thai ili tajlandski boks borilačka je vještina nastala kao proizvod neprestanih sukoba naroda Thai na putu iz svoje prapostojbine na područje današnjeg Tajlanda. U početku je tajlandski boks bio podučavan kao dio tzv. „ratničkih vještina“ u koje su spadali *mačevanje*, rukovanje *kopljem*, *streličarstvo* i *jahanje*, a među najstarije dokumente koji spominju tajlandski boks spada legenda iz 1548. godine. No svoj pravi procvat doživljava početkom 18. stoljeća kada se muay thai uvodi kao obvezatan predmet u sve škole ondašnjega kraljevstva Tajlanda.

U novije doba tajlandski boks kao sport oblikuje se od 1921. godine. U početku su se borci borili goloruki (samo bandage), a borbe su bile zakazivane na 11 runda po tri minute. No danas se bore u rukavicama (6Oz) i maksimalno je trajanje borbe pet runda s dvije minute odmora. Pravila su ostala gotovo netaknuta. U skladu s pravilima, dopušteni su udarci rukama i nogama uz uporabu koljena, laktova te držanje, guranje i bacanje (bez uporabe poluga), što i čini razliku od drugih sličnih sportova (K1, kick boxing). U posljednje vrijeme projekt Super League donosi velik pomak u europskim okvirima premda se radi o izmijenjenim pravilima (borba bez uporabe laktova s manjim ograničenjima u uporabi koljena), ali mnoštvo odličnih boraca i medijsko pokrivanje od Eurosporta znatno su pridonijeli promicanju sporta.

Branka Pavić Blažetin

ENERGIČNA OSOBA SI, KOJA VOLI RAZGOVARATI
S LJUDIMA? GOVORIŠ HRVATSKI? ŽELIŠ MOŽDA VJEŽBATI JEZIK?
SAD MOŽEŠ POSTATI ČLAN JEDNOG DOBROG TIMA U CENTRU
GRADA, U JEDNOM MODERNOM UREDU!

!!! OGLAS ZA POSAO !!!

Tražimo operatera za naš Call Centar

GLAVNI ZADACI, POSLOVI:

- Primanje izlaznih i ulaznih poziva
- Sales, Back office, administrativni poslovi

OČEKIVANJA:

- izvrsno znanje hrvatskog jezika
- napunjena 18. godina, status studenta
- pozitivan, komunikativan pristup

RADNO VRIJEME:

Bilo kada od ponedjeljka do petka između 9:00 i 17:30 sati

PLAĆA: bruto 1292 Ft/sat

NAŠA LOKACIJA: 1056 Budapešt, Váci utca 81.

*Ako misliš da si ti prava osoba za ovu poziciju prijavi se na e-mail
adresu hr@unicall.hu, s životopisom i slikom.*

TUKULJA

Hrvatska samouprava toga grada i ove godine, 29. travnja 2017., priređuje Racku šetnju. Susret je kod prigradske željeznice (HÉV) u 11 sati, potom se autobusom putuje ili biciklom se vozi do staroga groblja, kapelice svete Ane, katoličke crkve, Trga junaka, Zavičajne kuće – posjet Rackoj sobi, priča o Tukuljima i vinu, kušanje vina – prva hrvatska gostionica, stare obiteljske priče i fotografije. Goste će sa zanimljivostima upoznati Joso Siladi i Ferenc Czirkó. Pri kraju dana je ručak i kušanje domaćega sira. Navečer Racko prelo u Općeprosvjetnome domu, u 20 sati, svira Tamburaški sastav Bačka. Podrobnije informacije na mailu: golyamarta@gmail.com.

MOHAČ, FILIPJAKOV

Općina Sveti Filip i Jakov intenzivno surađuje s gradom Mohačem već treću godinu. Tako je 18. svibnja 2014. u Mohaču potpisan sporazum o prijateljstvu koji je potvrđen svečanim činom potpisivanja u sklopu Dana Općine Sveti Filip i Jakov 17. kolovoza 2014. godine. Važni element te suradnje jesu i Hrvati koji žive u Mohaču okupljeni oko udruge Čitaonica mohačkih Šokaca. Tako će članovi udruge od 28. do 30. travnja sudjelovati 17. Festivalu cvijeća Zadarske županije koji se održava u Svetom Filipu i Jakovu. Pozivu načelnika Zorana Pelicarića odazvao se i mohački gradonačelnik József Szekó.

PODRAVINA, VOČIN

Podravski Hrvati i ove godine, tradicionalno 1. svibnja, hodočaste u Vočin u tamošnje marijansko svetište. Hodočasnici, njih pedesetak, jesu iz Križevaca, Brlobaša, Lukovišća i Martinaca. Mjesto Vočin podno Papuka nalazi se u samome središtu Požeške biskupije, a sa svojim svetištem Majke Božje duhovno je središte ovoga kraja.

BUDIMPEŠTA

Umalo pedeset hrvatskih vjernika hodočastit će u Međugorje u organizaciji eržebetvaroške Hrvatske samouprave. Od 27. do 30. travnja 2017. oni će posjetiti Sarajevo, Mostar, Međugorje i Dubrovnik.

Na poziv Hrvatske samouprave grada Budimpešte te Hrvatske samouprave XI. i XII. okruga, 27. travnja 2017. u mađarskome glavnom gradu gostuje pečuško Hrvatsko kazalište. U Kazalištu B32 (XI., Bartókova 32) od 19 sati izvodit će se pučka igra Zoltana Gataija „Marica“. Ulaz je besplatan.

Croaticin odjel za kulturu i Hrvatska samouprava XV. okruga priređuju otvorenje izložbe radova samouke umjetnice Valerije Seleši, 10. svibnja 2017., s početkom u 17.30 u Croatiacinome galerijskom prostoru. Postav otvara: Angéla Németh, dogradonačelnica XV. okruga, potom je domjenak u klupskoj prostoriji. Organizatori svakoga rado očekuju.

Oproštajna svečanost HOŠIG-ovih maturanata bit će u subotu, 6. svibnja 2017. godine, s početkom u 11 sati, u predvorju škole.

MOHAČ

Tamošnja Njemačka samouprava pokreće organiziranje I. podunavskog festivala ribe koji će se prirediti 22. srpnja. Kako ističu organizatori, priredba je osmišljena da se uz njemačke tradicije Mohača i regije svestrano predstavi višenacionalnu kulturu grada Mohača. Prema njihovim riječima, unatoč tomu što je njemačka narodnost u Mohaču najbrojnija, uz priredbe na visokoj razini koje su u porastu, nema istinsku veliku priredbu. Baš zato žele to promijeniti organiziranjem ove podunavske gastronomske i kulturne priredbe.

HRVATSKE ŠICE

Kako nas je informirao Tamás Várhelyi, duhovnik šest sel u Pinčenoj dolini, fara Petrovoga Sela poziva sve zainteresirane na jubilarno, deseto spravišće crkvenih zborov, 30. aprila, u nedilju, početo od 15 uri u crkvi Sv. Ane u Hrvatske Šice. Nastupaju petrovski ženski zbor „Ljubičica“, nimški zbor Keresteša, jačkari Pornove, četarski mišoviti zbor „Rozmarin“ iz Gornjega Četara, nardarski zbor i domaćini, jačkari i jačkarice korusa „Slavuj“ iz Hrvatskih Šic.

BAJA

U dunavskom pristaništu ove godine može započeti obnova vrijedna 3,805 milijarde forinta. Prema obavijesti Bajskog d. o. o. za održavanje luke državnoga javnog prometa, projekt se financira iz kohezijskog fonda i središnjega državnog proračuna u obliku nepovratne potpore. Natječaj je odobrilo Ministarstvo nacionalnog razvoja 30. rujna 2016. godine. Uz potporu od 94,99 %, tvrtka će osigurati vlastiti udio od 5,01 %. Ulaganjem je predviđeno: obnova pristaništa i šetnice na obali, nadalje izgradnja ceste i parkirališta, pojačanje zaštitne podzidane obale i utovarišta, razvijanje zelene luke, izgradnja željeznice, postavljanje potrebnih uređaja za utovar robe. Sada je u tijeku javna nabava. Prema očekivanjima planiranje počinje tijekom ljeta, a izvođački radovi ujesen ove godine. Prema planu, završetak radova predviđen je za srpanj 2019. godine.